

Abstrakt

Tělesná a duševní integrita člověka představuje jednu ze složek osobnosti lidské bytosti, kterou je možné chápat jako osobní sféru každého člověka a která je právním řádem chráněna před jakýmkoliv neoprávněným zásahem. Právní úprava zásahu do integrity člověka vychází z principu nedotknutelnosti lidské bytosti, podle něhož nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného bez jeho souhlasu, s výjimkou případů stanovených zákonem. Souhlas dotčené osoby je tak základní okolností vylučující protiprávnost zásahu. Tato diplomová práce si klade za cíl analyzovat současnou právní úpravu zásahu do integrity člověka obsaženou především v novém občanském zákoníku a poukázat na její případné nedostatky či problematické body. Zaměřuje se na jednotlivé okolnosti, za nichž je možné do integrity člověka zasáhnout, respektive které zásah odůvodňují, a vylučují tak jeho protiprávnost. Ačkoliv je práce vedena snahou zpracovat danou problematiku z pohledu občanského práva, s ohledem na skutečnost, že k naprosté většině závažnějších zásahů do integrity člověka dochází v rámci poskytování zdravotních služeb, neobejde se tato práce bez přihlídnutí k zvláštní právní úpravě v oblasti zdravotnictví.

Práce je členěna na šest kapitol. Nejprve jsou objasněna základní teoretická východiska právní úpravy, jakož i principy a hodnoty, ze kterých úprava zásahu do integrity vychází. Dále jsou shrnuty nejdůležitější právní prameny a vysvětlen vztah mezi nimi. Stěžejními kapitolami této práce jsou kapitoly třetí a čtvrtá, ve kterých jsou podrobně rozebrány jednotlivé důvody zásahu do integrity člověka, přičemž největší pozornost je věnována informovanému souhlasu dotčené osoby. Rozebrány jsou rovněž některé další instituty související s informovaným souhlasem, typické pro zdravotnické právo, a to institut dříve vyslovených přání a negativní revers. Není opomenuta ani zvláštní úprava informovaného souhlasu u nezletilých, osob s omezenou svéprávností a osob neschopných projevit vůli. Následně jsou shrnuty důsledky neoprávněného zásahu a prostředky právní ochrany. Poslední kapitola této práce se věnuje srovnání české a anglické právní úpravy vybraného zásahu do integrity člověka (umělého přerušování těhotenství) a dalších s tím souvisejících a značně kontroverzních otázek, které jsou v současné době, zejména v anglickém právním prostředí, hodně diskutovány.